

CULTUURNOTA

gemeente Harlingen

2022-2028

HARLINGEN

Cultuurstad aan het Wad

VOORWOORD

Voor u ligt de nieuwe cultuurnota van de gemeente Harlingen 2022-2028, getiteld Harlingen, Cultuurstad aan het Wad.

Deze nieuwe cultuurnota is het vervolg op de visie Kunst & cultuur 2022-2028 die de gemeenteraad op 16 februari 2022 heeft vastgesteld. De vorige cultuurnota dateerde uit 2012 en was aan herziening toe.

De titel van deze nieuwe cultuurnota verwijst naar een gedicht van Simon Vestdijk "Stad aan de Wadden" uit 1936. Simon Vestdijk is de beroemde schrijver die in Harlingen opgroeide en die hier nog steeds in ere wordt gehouden door o.a. de tweejaarlijkse uitreiking van de Anton Wachterprijs.

Het beeld op de voorkant is een beeld van een nationaal bekende en lokaal gevestigde beeldhouwer Ilse Oelbers. Het beeld is in wording, net zoals Harlingen haar culturele imago aan het opbouwen is. De gemeente Harlingen kiest daarbij voor kwaliteit. Maar ook voor stap voor stap opbouwen.

De cultuur in Friesland heeft een impuls gekregen door

LF2018, met als opvolging Arcadia. Dit heeft ook in Harlingen geleid tot exposure met de 11 fontein route door Friesland, waarvan er één in Harlingen staat.

De gemeente Harlingen gaat hiermee verder, door aan te sluiten bij wat er in de provincie al plaatsvindt, maar vooral door de verbinding te zoeken met recreatie & toerisme, erfgoed, economie, en het sociaal domein met in het achterhoofd de creatie van een Cultuurhub aan het Wad.

Deze nota had niet tot stand kunnen komen zonder de inbreng van inwoners, ondernemers en het culturele veld. Van de input uit de debatavonden in het najaar van 2021 en de interviews in 2022 hebben we dankbaar gebruik gemaakt. Het heeft een goed beeld opgeleverd van al het moois dat er al is en plaatsvindt in Harlingen, van dromen en ambities en van het rijke verenigingsleven in Harlingen en de omliggende kernen.

Mijn speciale dank gaat dan ook naar hen uit.

Ik hoop dat we elkaar in het culturele veld kunnen blijven inspireren en zo samen kunnen zorgen voor een mooie uitvoering van deze nota.

**PAUL SCHOUTE,
WETHOUDER KUNST&CULTUUR
HARLINGEN**

INHOUD

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	6
1. INLEIDING EN REIKWIJDE	9
2. UITGANGSPUNTEN, DOELGROEPEN EN SAMENWERKING	12
2.2 UITGANGSPUNTEN VISIE KUNST & CULTUUR 2022-2028	12
2.2 DOELGROEPEN	14
2.3 SAMENWERKING	14
3. PLAN	16
3.1 INLEIDING	12
3.2 BASIS OP ORDE	12
3.3 CULTUUREDUCATIE	26
3.4 DOORONTWIKKELING HARLINGEN CULTUURSTAD AAN HET WAD	28
4. PRAKTISCH	34
4.1 ORGANISATIE	35
4.2 KANSEN EN BEDREIGINGEN	36
4.3 TIJDPAD	38
4.4 PR EN MARKETING	38
5. BUDGETTAIR KADER EN BEGROTING	40
BIJLAGE	46
LIJST VAN CULTURELE ORGANISATIES EN AANBIEDERS	
BRONNEN	42

SAMENVATTING

HARLINGEN, CULTUURSTAD AAN HET WAD

Harlingen, Cultuurstad aan het Wad

De gemeente Harlingen wil met haar kunst- en cultuurbeleid uitdragen wat Harlingen bijzonder maakt: de oude binnenstad, de haven en de Waddenzee. Maar daarnaast willen we ook een aantal andere doelen neerzetten.

Met het vaststellen van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 zijn 3 uitgangspunten genoemd, die leidend zijn voor het kunst- en cultuurbeleid van Harlingen, Wijnaldum en Midlum. De uitgangspunten gelden ook voor deze beleidsnota:

- a. Versterken en tonen van de Harlinger identiteit;
- b. Additioneel aan al bestaand provinciaal aanbod;
- c. Kunst & cultuur als middel voor verandering.

Kunst & cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen, Harlingen streeft een evenwichtige opbouw van zijn bevolking na en ziet de waarde van verbinding tussen diverse sectoren zoals economie, recreatie & toerisme, erfgoed en sociaal domein.

In de sector kunst & cultuur staan drie doelgroepen (in willekeurige volgorde) centraal:

1. Inwoners
2. Onderwijs
3. Bezoekers en toeristen

Kunst & cultuur zou in het curriculum van alle lagen in het onderwijs een vast onderdeel moeten zijn. Zo wordt

van jongs af aan de toegang tot allerlei kunstvormen verschaft, die het leven van ieder kind verrijken.

In samenwerking met Seewyn wordt door Akte2 een cultuureducatieprogramma aangeboden. Verdieping en verbreding van het aanbod naar het voortgezet onderwijs en de samenwerking met bestaande culturele instellingen, organisaties én lokale kunstenaars willen we bevorderen. Doelstelling is om tot een kunst- en cultuuraanbod te komen waaraan alle leerlingen in zowel het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs kunnen deelnemen.

Voor alle inwoners moet kunst & cultuur onderdeel kunnen uitmaken van het leven in Harlingen, Wijnaldum en Midlum. Door eraan deel te nemen of van te genieten als liefhebber van kunst, cultuur en culturele activiteiten. Hierdoor zal het verenigingsleven verder opbloeien.

De ambitie van de gemeente Harlingen gaat verder. De Nieuwe Willemshaven wordt een Cultuurhub. De inrichting en ingebruikname van diverse panden en openbare ruimtes gaan bijdragen aan het nieuwe culturele imago van Harlingen. We zijn voornemens in 2023 een stichting voor de programmering op te richten die in belangrijke mate bij zal kunnen dragen aan de ontwikkeling van de Nieuwe Willemshaven tot een Cultuurhub.

Dit alles heeft een aanzuigende werking op het aantal bezoekers en toeristen, de lengte van de verblijfsduur en zorgt voor economische spin off.

Samen met het bedrijfsleven, de culturele instellingen, het verenigingsleven en de professionele en amateurkunstenaars uit zowel de stad als de dorpen Midlum en Wijnaldum wil de gemeente aan dit nieuwe kunst- en cultuurbeleid gestalte geven.

***“Kunst & cultuur moet
toegankelijk zijn voor
iedereen”***

HOOFDSTUK 1

INLEIDING EN REIKWIDTE

Harlingen is een stad waar kunst & cultuur in de genen van de bewoners zit. Veel mensen zijn opgegroeid met het kaatsen, de visserijdagen, het Sprookje van Harlingen, et cetera. Cultuur is volop (actief) te beleven in Harlingen. In de kernen Wijnaldum en Midlum bloeit het verenigingsleven, is het dorps huis spil van tal van culturele activiteiten en ‘leeft’ de Friese Taal. Het Wad is wat bewoners, toeristen, scholen en ondernemers bindt. En daar zou aan de Nieuwe Willemshaven een Cultuurhub kunnen ontstaan, aantrekkelijk voor bewoners en toeristen. Daardoor wordt Harlingen nog meer wat het al is: **Harlingen, Cultuurstad aan het Wad.**

De laatste cultuurnota van de gemeente Harlingen is alweer meer dan 10 jaar geleden geschreven. De wereld is sindsdien ingrijpend veranderd. De effecten van bijvoorbeeld corona op de kwetsbare kunst- en cultuursector zijn enorm (geweest). Er zijn veel zorgen bij kunstenaars, culturele instellingen en bewoners over hoe het verder moet met de cultuur. Maar de veerkracht die de sector kenmerkt, heeft ook gezorgd voor innovaties en nieuwe ideeën. Denk bijvoorbeeld aan digitale voorstellingen met kaartcontrole, virtuele toegang tot een museum en, dichterbij huis, de totstandkoming meer kunst in de buitenruimte zoals de Catch zFish, het bankje van Baur op de Waddendpromenade en de “boekenhuisjes” (Street Art) in onze stad. Creativiteit en ondernemerschap gaan vaak hand in hand en zorgen voor innovaties. De gemeente heeft extra gelden beschikbaar gesteld zodat organisaties, verenigingen en gezelschappen in coronatijd gesteund konden worden. Een vorm van zekerheid die de gemeente doorzet door ook met een

cultuurnota te komen, door perspectief te bieden. Een duidelijke koers naar de culturele toekomst.

In het najaar van 2021 zijn drie debatavonden georganiseerd door de gemeente Harlingen met als doel geïnteresseerden te betrekken bij en input op te halen voor het opstellen van een nieuwe kunst- en cultuurvisie. De uitkomsten van deze bijeenkomsten, evenals de interviews die met het culturele veld zijn gehouden en de enquête onder jongeren, hebben geresulteerd in de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 met het culturele profiel van Harlingen. Cultuur maakt nieuwsgierig, verrijkt en geeft ruimte om te dromen. Deze nota is het vervolg daarop. De visie is vooral gericht op voorwaardenscheppende taken van de gemeente. Deze beleidsnota is meer inhoudelijk en beschrijft de stappen die leiden tot een integraal kunst- en cultuurbeleid. Vanzelfsprekend komt een aantal onderdelen uit de visie Kunst en Cultuur 2022-2028 terug in deze nota. Hierin zijn drie pijlers genoemd en is een stappenplan geconcretiseerd om de ambities te realiseren.

In opdracht van de gemeenteraad is de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 uitgewerkt naar cultuurbeleid met daaraan gekoppeld een budget. Verder is gevraagd om een toetsingskader te ontwikkelen.

De cultuurnota laat de deelgebieden cultureel erfgoed en archeologie buiten beschouwing. Hier en daar is wel een verwijzing of koppeling opgenomen naar bijvoorbeeld gemeentemuseum het Hannemahuis dat in onze organisatie-inrichting deels is geschaard onder cultureel erfgoed.

De gemeente neemt op dit moment van schrijven subsidieregelingen (waaronder kunst & cultuur) onder de loep om te komen tot een herijking en actualisering van het subsidiebeleid en -regelingen. Hierin zal het toetsingskader worden opgenomen.

Tenslotte sluit deze cultuurnota aan bij de thema's, genoemd in het "**Hoofdlijnenakkoord gemeenteraad Harlingen 2022-2026**", waarnaar wordt verwezen in de betreffende hoofdstukken.

REIKWIJDTE

Het doel van de cultuurnota is om te komen tot een concrete, integrale uitwerking van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 en de ideeën die er zijn opgehaald tijdens de vele interviews met het veld. De nota schept beleidskaders die richting geven aan wat de gemeente wil met kunst & cultuur in Harlingen, Midlum en Wijnaldum.

Het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente Harlingen is breed georiënteerd. Naast de grote, culturele instellingen is er een breed instrumentarium dat wordt ingezet om bij te dragen aan de drie pijlers van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028. Naast substantiële subsidies voor Seewyn en de bibliotheek, zijn er subsidies voor cultuurparticipatie, cultuureducatie en kleinschalige culturele initiatieven. Daarnaast is de gemeente eigenaar van museum het Hannemahuis.

Het Entrepotgebouw neemt een bijzondere plek in deze nota in.

Het gebouw is gesitueerd in de Nieuwe Willemshaven waar veel mogelijkheden zijn om Harlingen uit te lichten als een innovatieve en bruisende cultuurstad, aantrekkelijk voor jongeren en verbindend met de binnenstad van het mooie, historische Harlingen. Een echte Cultuurhub!

We voeren ons cultuurbeleid uit als gemeente, maar na Culturele Hoofdstad 2018 is er steeds meer samenwerking met de regio. Ook de Wet gebruik Friese taal zorgt voor samenwerkingsprojecten buiten de gemeente.

In de cultuurnota wordt cultureel erfgoed en archeologie buiten beschouwing gelaten, hiervoor wordt op termijn een afzonderlijke beleidsnota opgesteld. Maar het raakt natuurlijk aan deze nota en komt ook terug in hoofdstuk 3.4 (*Doorontwikkeling Harlingen Cultuurstad aan het Wad*)

Broken Jug ©Frank Stella (2001)

HOOFDSTUK 2

UITGANGSPUNTEN, DOEL- GROEPEN EN SAMENWERKING

2.1 UITGANGSPUNTEN KUNST&CULTUURVISIE 2022-2028

Op pagina 7 van deze visie worden drie visiepunten oftewel uitgangspunten genoemd, die leidend zijn voor het kunst & cultuurbeleid van Harlingen, Wijnaldum en Midlum. De uitgangspunten gelden ook voor deze beleidsnota:

- Versterken en tonen van de Harlinger identiteit;
- Additioneel aan al bestaand provinciaal aanbod;
- Kunst & cultuur als middel voor verandering: sociaal, economisch, maatschappelijk en toont een andere blik op de wereld, zet aan tot gesprek.

Hieronder worden deze punten nader toegelicht.

Ad a) Versterken en tonen van de Harlinger identiteit.

De Harlinger identiteit is in de visie weergegeven als eigenwijs en eigenzinnig, pionierend en gewend om risico's te nemen met een weidse en onbekommerde blik. De Harlinger identiteit is gevormd door de Waddenzee, scheepvaart, historie, strand en internationale contacten.

Harlingen is de enige zeehavenstad van Friesland, heeft een eigen taal en een rijk verenigingsleven, zowel in de stad als in de kernen. Met deze unieke identiteit profileert Harlingen zich ook op cultureel terrein en wel op drie terreinen van cultuur: Cultuurparticipatie, Cultuurproductie en Cultuurpresentatie. Het unieke historische gegeven is een belangrijk onderdeel van programmering en een centraal thema in de marketing uitingen. Daarmee sluit het naadloos aan op de beleidsterreinen cultureel erfgoed en toerisme & recreatie.

Ad b) Additioneel aan al bestaand provinciaal aanbod.

Harlingen is een gemeente met veel potentie op cultureel gebied en er is voldoende om een sterk eigen cultureel programma te kunnen organiseren. Daarnaast ligt samenwerking met Noardwest Fryslân voor de hand, waarin het thema Waddengebied / Werelderfgoed uitgangspunt is.

Er is samenwerking op het gebied van cultuureducatie: met Akte2 en in het programma **KEK3***. Dit resulteert in een breed cultuuraanbod voor het primair onderwijs voor alle schoolgaande kinderen.

Harlingen kan met Wijnaldum en Midlum aansluiten bij het programma van Leeuwarden-Fryslân 2028, met grotere activiteiten in 2025 en 2028. Ook kan Harlingen succesvolle producties uit of buiten de provincie Friesland naar de gemeente toe halen.

Een onderscheidend cultureel programma, of een onderdeel als bijvoorbeeld de Cultuurhub, kan mogelijk passen in de vierjarige basisinfrastructuur van de provincie, of op een andere manier ondersteund worden door de provincie. Onderzoek hiernaar staat gepland in 2023.

Ad c) Kunst & cultuur als middel voor verandering sociaal, economisch, maatschappelijk en toont een andere blik op de wereld, zet aan tot gesprek.

Kunst & cultuur staat op zichzelf, met eigen artistieke waarde, om van te genieten en zelf te doen, maar is ook vliegwiel voor beweging. Creativiteit is essentieel, al vanaf de babyleeftijd (voorlezen, muziek luisteren). Een wereld zonder cultuur betekent culturele armoede, niet in geld, maar in brede welvaart, in het groter en rijker maken van de wereld om je heen. Daarmee zorgt kunst & cultuur ook voor meer zelfvertrouwen en meer sociale gelijkheid.

Dankzij de vele verbindingen die er vanuit kunst & cultuur zijn te leggen, is het maatschappelijk belang ervan groot. Creativiteit en innovatie horen onlosmakelijk bij elkaar: vanuit creatief denken ontstaan innovaties. Rondom het thema duurzaamheid zijn daar mooie voorbeelden van, zoals een oplaadpaal in de vorm van een tulp voor scootmobielen en fietsen, aangedreven door windenergie.

Kunst & cultuur sluit ook goed aan bij het beleidsterrein van het sociaal domein en kan daar van grote betekenis zijn. Denk aan (participatie)theater, films of verhalen met thema's als inclusie, kansengelijkheid, eenzaamheid, integratie of laaggeletterdheid.

Kunst & cultuur is een factor van belang voor de economie in de stad. Een stad, rijk aan cultureel erfgoed met een bruisend cultureel leven, heeft niet alleen een aantrekkelijk vestigingsklimaat, maar trekt ook toeristen en bezoekers.

De gemeente beoogt daarom een Cultuurhub te ontwikkelen waarbij een stichting voor de programmering zorgt voor een brede, afgestemde programmering.

***KEK 3 is het 3e cultuureducatieprogramma van Friesland, uitgevoerd door Keunstwurk**

2.2 DOELGROEPEN

In het domein kunst & cultuur onderscheiden we in het algemeen 3 doelgroepen. Dit zijn: inwoners, onderwijs (cultuureducatie binnen- en buitenschools, zowel in basis- als voortgezet onderwijs) en bezoekers (uit de directe omgeving) en toeristen.

Voor elk van de drie doelgroepen moet er idealiter een goed cultureel programma zijn, liefst verspreid over het jaar.

Voor alle kinderen en jongeren een programma waarin allen kennismaken met kunst & cultuur, maar ook waarin ze zich kunnen ontwikkelen en mogelijkheden aangeboden krijgen om hun talent verder uit te bouwen. Voor de inwoners aantrekkelijk om te wonen en te verblijven, voor bezoekers en toeristen aantrekkelijk om te komen en wellicht langer te blijven dan ze al van plan waren.

2.3 SAMENWERKING

Kunst & cultuur heeft een waarde op zichzelf, maar is ook van toegevoegde waarde bij andere beleidsterreinen, zoals economie, sociaal domein en recreatie & toerisme. Die beleidsterreinen hebben dezelfde belangen: zorgen voor een aantrekkelijke, duurzame en leefbare stad voor inwoners, bezoekers en toeristen. Binnen de gemeentelijke organisatie is daarom samenwerking met die beleidsterreinen essentieel voor een integraal beleid. Beleidsnota's moeten op elkaar aansluiten, wethouders en ambtenaren overleggen om gezamenlijke doelen te bepalen, over aansluiting op elkaars thema's en kijken gezamenlijk naar financiering. Versterking door samenwerking!

Samenwerking met toerisme en recreatie komt aan bod in hoofdstuk 4.4.

In het kort: Een aantrekkelijk kunst- en cultuuraanbod

zorgt voor meer toeristen en bezoekers die hun verblijf verlengen waarmee een economische spin off voor ondernemers in de recreatieve, toeristische of culturele sector, maar ook voor ondernemers in andere sectoren van het bedrijfsleven, zoals winkeliers ontstaat.

Samenwerking met sociaal domein en cultuureducatie staat in hoofdstuk 3.3, voor wat betreft kinderen en jongeren. Kunst & cultuur kan in het sociaal domein daarnaast van betekenis zijn voor ouderen-, eenzaamheid- en armoedeproblematiek. Van cultuur genieten en/of er zelf aan meedoen betekent ook je talenten ontplooien en je zelfbewustzijn vergroten, anderen ontmoeten, kansen zien om je eigen leven te verbeteren. Kunst & cultuur verrijkt.

Binnen de kunst- en cultuursector is samenwerking ook essentieel. Harlingen is samen met Wijnaldum en Midlum een rijke gemeente op cultureel gebied, maar er is meer samenwerking mogelijk op het gebied van bijvoorbeeld programmering. Ook hier kan men elkaar

*Terpentoren van Nynke-Rixt Jukema
(2018) Wijnaldum*

versterken en ervoor zorgen dat er geen zaken dubbel gedaan worden. De stichting voor de programmering speelt hierin een belangrijke rol. Er zijn veel partijen in Harlingen, die vaak klein zijn, niet goed genoeg georganiseerd, geen aansluiting vinden bij activiteiten. In subsidieverordeningen en voorwaarden moet samenwerking met andere (culturele) partijen als voorwaarde benoemd worden. Daarmee stimuleert de gemeente samenwerking en wordt duurzaamheid meer geborgd.

Zowel op het gebied van de amateurkunst als de professionele kunst zijn hier veel mogelijke verbindingen aan te gaan. Zo zijn er muziekverenigingen die initiatieven willen ontplooien op het gebied van binnen- en buitenschoolse educatie. Zij zouden een samenwerking met Seewyn kunnen aangaan. Bij festivals kan samenwerking gezocht worden met culturele partijen in Harlingen: het Literair Festival zoekt contact met dichters en schrijvers uit Harlingen, Midlum en Wijnaldum en laat kinderen verhalen schrijven en tekeningen maken, die weer geëxposeerd worden in het Hannemahuis. Kunstenaars verzorgen workshops voor ouderen en volwassenen en exposeren het gemaakte werk. Jongeren doen mee aan een verhalenwedstrijd voor "Het sprookje van Harlingen" en krijgen daarvoor eerst workshops. Seewyners geven concerten in verzorgingshuizen. Er zijn veel crossovers te bedenken van verschillende kunstdisciplines.

Zie voor een overzicht van partijen de bijlage: Lijst van culturele organisaties en aanbieders.

We sturen op samenwerking om zo het verenigingsleven te versterken vanaf 2023. Voor wat betreft samenwerking met cultureel erfgoed: er is nu geen aparte beleidsnota op dit terrein. Dit sluit samenwerking uiteraard niet uit: jaarlijks worden met de programmabegroting de speerpunten per beleidsterrein vastgesteld. In samenwerking met andere beleidsterreinen worden deze inhoudelijk vanaf 2024 nadrukkelijker met elkaar afgestemd.

Het Hannemahuis, dat binnen de gemeentelijke organisatie deels onder cultuur en deels onder cultureel erfgoed valt, werkt met een eigen 4-jarig beleidsplan. Onderzocht moet worden hoe de rol van het Hannemahuis in het gemeentelijke culturele veld en beleid versterkt kan worden.

Zonder titel door TelmoMiel (Streetartfestival 2018)
©Alex Cohen

***“De Nieuwe Willemshaven als cultuurhub
met een broedplaats voor professionele
kunstenaars”***

HOOFDSTUK 3

PLAN

3.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk behandelt de inhoud van de korte termijn: de basis op orde, een paragraaf over cultuureducatie én een lange termijn visie: doorontwikkeling. Hierbij wordt rekening gehouden met de uitgangspunten uit de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 en met de thema's innovatie, inclusie en duurzaamheid, die als een rode draad door elk programma onderdeel moeten lopen.

3.2 BASIS OP ORDE

Het is belangrijk dat de basis op orde is: heldere afspraken, subsidieverordeningen, goed overzicht van ruimtes enzovoort. Al deze zaken zijn min of meer instrumenteel en gaan minder over de inhoud. Ze zijn wel voorwaardenscheppend voor een goed kunst- en cultuurbeleid. In de in het voorjaar 2022 door de Raad aangenomen visie Kunst & Cultuur 2022-2028, is er een inventarisatie gemaakt van deze punten. Een aantal zaken is al wat verder uitgewerkt in deze paragraaf, maar ook in de volgende hoofdstukken (organisatie, begroting e.d.)

Hieronder staan de staatjes uit deze visie: Basis op orde, Behouden en ontwikkelen en Bouwen en innoveren. Daarin is een planning opgenomen die inzicht geeft in de periodes waarin hieraan gewerkt wordt. Per schema wordt hieronder weergegeven wat de actuele stand van zaken is, wie er zich mee bezig houdt en wat de verwachte datum is dat het item is gerealiseerd.

In deze paragraaf worden ook inhoudelijke activiteiten voor de kortere termijn genoemd, naast de meer instrumentele onderwerpen. Deze horen ook bij de Basis op orde. Vervolgens komen bij 3.3 en 3.4 een verdere doorontwikkeling en meer ambitieuze plannen, aan de orde.

BASIS OP ORDE

Het toewerken naar de realisatie van een visie vereist dat de basis op orde is. Deze visie kent een looptijd van 6 jaar. Om een helder beleid te voeren is het belangrijk dat deze samen opgesteld wordt met partners in en uit het culturele veld.

Helder cultuurbeleid + capaciteit	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
De basis is nog niet voldoende op orde vandaar dat er in 2022 extra inzet gepleegd zal worden om te komen tot:							
Visie vertalen naar concreet beleid i.s.m. onze culturele partners	x	x					
Benodigde interne en externe samenwerking	x	x					
Prestatieindicatoren		x		x		x	
Evaluatiemomenten			x		x		x
Subsidiebeleid actualiseren op basis van visie en doelen	x	x	x	x	x	x	x
Beleid en ambitie vertalen in financiële effecten		x	x	x	x	x	x
Meerjaren plan t/m 2028 concretiseren	x		x		x		x
Voldoende locaties							
Uit de debatavonden is gebleken dat er behoefte is aan ruimte. Om ons bestaande en het nieuwe culturele aanbod de ruimte te geven om te ontwikkelen, zijn er goede locaties nodig:							
	x	x					
Concreet maken wat de behoefte is	x	x	x	x	x	x	x
Op basis van nieuwe visie kijken naar de behoefte en of deze aansluit bij de visie	x	x		x		x	
Wat zijn geschikte locaties in onze gemeente	x	x			x		
Wat zijn geschikte locaties buiten onze gemeente. Kunnen we aan alle wensen voldoen?	x	x		x		x	
Benodigde interne en externe samenwerking	x	x	x	x	x	x	x
Zijn de wensen particulier of een publieke taak	x	x	x	x	x	x	x
Financiële effecten							
Contact en delen van kennis stimuleren van interactie							
Er is behoefte aan onderling contact. het culturele veld is op dit moment versnipperd, men weet van elkaar niet wat men doet. Er is veel kennis, maar dit wordt niet gedeeld. terwijl die behoefte er wel is. Stimuleren, faciliteren en initiëren regelmatige uitwisselingen van ideeën en kennis, De gemeente neemt het initiatief tot:							
	x	x	x	x	x	x	x
Cultuuragenda en activiteiten	x	x					
De gemeente faciliteert een digitaal platform t.b.v. kennisdeling	x	x	x	x	x	x	x
De gemeente faciliteert 1 keer per jaar het initiatief om te komen tot kennisuitwisseling en kennismaking	x	x					
De gemeente zorgt voor efficiëntere vergunningsverlening voor lokale evenementen							

STAND VAN ZAKEN: BASIS OP ORDE

(pagina 9 van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028)

-Er zal extra inzet gepleegd worden op het vertalen van de visie naar concreet beleid: een helder cultuurbeleid. Deze nota is daar de resultante van. Dit stuk is vooral tot stand gekomen door input van verenigingen, instellingen en (amateur) kunstenaars. De actualiteit waar bijvoorbeeld verenigingen mee te maken hebben zoals vergrijzing van het ledenbestand, te weinig kader, et cetera geeft meteen de noodzaak weer om samen te werken. Maar ook om te bouwen aan een imago van een cultuurstad die aantrekkelijk is voor jongeren.

-Met het actualiseren van het subsidiebeleid is inmiddels een aanvang gemaakt door een plan van aanpak op te stellen. Onderdeel hiervan is het uitgangspunt om de regelingen waar mogelijk te vereenvoudigen en het toetsingskader te herzien. Doelstelling is dat het nieuwe subsidiebeleid in 2024 vastgesteld kan worden en daarmee vanaf 2025 in werking kan treden.

-Wat betreft de locaties waar culturele activiteiten kunnen plaatsvinden wordt er op dit moment een inventarisatie gedaan van: bestaande of mogelijk nieuw te gebruiken ruimtes; wensen die uit de interviews naar voren zijn gekomen (bijvoorbeeld van kunstenaars,

Seewyn, voortgezet onderwijs, Sprookje van Harlingen); staat van de ruimtes; mogelijke combinaties. Deze inventarisatie is in 2023 gereed.

-Voor wat betreft het contact hebben en daardoor delen van kennis, stimuleren van interacties en culturele inspiraties, is besloten om deze rol neer te leggen bij de nog te werven cultuurcoördinator. Deze zal in ieder geval twee maal per jaar het (amateur) culturele veld bijeen brengen in een bijeenkomst, waar kennis wordt gedeeld, inspiratie wordt opgedaan, mensen elkaar kunnen ‘voeden’ en waar men samen kan brainstormen.

BEHOUDEN EN ONTWIKKELEN

Er is al veel goeds in Harlingen en dat willen we behouden, maar ook blijven ontwikkelen en versterken. Alleen behouden is niet voldoende, zonder doorgroei betekent op en duur terugval.

Betrekken van meer jongeren bij cultuur(educatie)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
De gemeente start overleg op voor effectievere en efficiëntere samenwerking.							
Cultuur	x	x					
Onderwijs	x	x					
Sociaal	x	x					
Welzijn	x	x					
Bestaand cultureel aanbod verder professionaliseren en zorgen voor bijv. publieksverbreding							
Bestaande en nieuwe initiatieven beoordelen naar hoe deze bijdragen aan de ambitie Harlingen 2028. Wat is hiervoor nodig:							
Stimuleren nieuwe vormen en samenwerkingen			x		x		x
Faciliteren van nieuwe initiatieven die passen bij de visie en ambities	x	x	x	x	x	x	x
Stimuleren (subsidie) - meerjarenplannen voor organisaties			x	x			
Inrichten subsidie en fondsenloket			x	x			

STAND VAN ZAKEN: BEHOUDEN EN ONTWIKKELEN

(pagina 11 van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028)

-In 2023 wordt een start gemaakt om meer jongeren te gaan betrekken bij cultuur(educatie). Met de grote culturele instellingen is het aanbieden van cultuur op bijvoorbeeld het voortgezet onderwijs nadrukkelijk een onderwerp van gesprek. Tijdens de interviews met het culturele veld is een van de vragen ook geweest hoe we jongeren meer kunnen betrekken bij kunst & cultuur in Harlingen. In het toetsingskader bij het subsidiebeleid worden hiervoor ook criteria opgenomen. Zie ook paragraaf 3.3: Cultuureducatie.

-Binnen de gemeente meer overleg tussen en aandacht voor samenwerking op de terreinen van cultuur, onderwijs, welzijn en het sociale domein. De bibliotheek bijvoorbeeld verschuift met haar dienstverlening steeds meer op richting welzijn, maar heeft nog steeds een belangrijke rol in “een leven lang leren” en literatuur (Anton Wachterprijs, Literair Festival). De inrichting van de gemeentelijke organisatie is erop gericht om samenwerking te bevorderen. Zie ook paragraaf 2.3: samenwerking.

-Een ander belangrijk item in dit staatje is het verder professionaliseren van het cultuuraanbod en het zorgen voor publieksverbreding. De grote instellingen zullen ook aan kennisverbreding gaan doen, zodat er een leereffect ontstaat. Samenwerken zal worden gestimuleerd en gevraagd. De doelstelling bij dit alles is dat kunst & cultuur in Harlingen aantrekkelijk en toegankelijk is voor brede doelgroepen en dat er kwaliteit wordt aangeboden die bijdraagt aan het imago van **Harlingen, cultuurstad aan het Wad.**

BOUWEN EN INNOVEREN

De gemeente heeft helder voor ogen wat het culturele profiel van Harlingen is in 2028. Dit is een ambitie van gemeente en culturele veld. Dit betekent dat er de komende jaren veel gebouwd, gemaakt en dus ontwikkeld wordt.

Het toewerken naar een ‘stip op de horizon’ werkt goed. Grotere evenementen zetten bovendien een stad op de kaart, zorgen voor een toeristische en economische boost. Voorbereiding hiervan kost meer tijd, de gemeente wil in ’25 en ’28 groot uitpakken, dit i.s.m. het culturele veld.

Harlingen is in trek voor bijzondere evenementen of voorstellingen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hiervoor is nodig:							
Cultuur versterken in samenhang met Economie, Recreatie & Toerisme en Cultureel Erfgoed		x	x				
Versterken van (regionaal)-cultuurnetwerk			x	x			
Benaderbare gemeente die zich uitnodigend opstelt	x	x					
Helder vergunning en subsidiebeleid	x	x					
Actief opstellen in culturele verbanden zoals Oerol, Arcadia en Noordelijk Filmfestival			x	x			
Vergroten cultuurbudget		x	x				
Contact en delen van kennis stimuleren van interactie							
Er is behoefte aan onderling contact. het culturele veld is op dit moment versnipperd, men weet van elkaar niet wat men doet. Er is veel kennis, maar dit wordt niet gedeeld. terwijl die behoefte er wel is. Stimuleren, faciliteren en initieren regelmatige uitwisselingen van ideeën en kennis, De gemeente neemt het initiatief tot:							
Cultuuragenda en activiteiten	x	x	x	x	x	x	x
De gemeente faciliteert een digitaal platform t.b.v. kennisdeling	x	x					
De gemeente faciliteert 2 keer per jaar het initiatief om te komen tot kennisuitwisseling en kennismaking	x	x					
De gemeente zorgt voor efficiëntere vergunningsverlening voor lokale evenementen							

STAND VAN ZAKEN: BOUWEN EN INNOVEREN

(pagina 12 van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028)

Langzamerhand, stap voor stap bouwt Harlingen haar culturele imago uit. Elkaar versterken door samenhang te zoeken met economie, recreatie & toerisme, het sociaal domein en cultureel erfgoed: integraal werken! Zorgen dat kunst & cultuur zorgt voor economische spin off, niet alleen bij grote evenementen, maar juist door een congruent, kwalitatief aanbod neer te zetten. De gemeente draagt ook zorg voor de externe verbindingen met de provincie en de regio, de fondsen, maar ook lokaal met de verenigingen, instellingen en (amateur)kunstenaars. Vanuit deze rolopvatting kan de gemeente signalen ontvangen en zorgen voor verbinding en voeding.

Het aanstellen van een cultuurcoördinator zal zorgen voor meer samenhang, betere informatie, integratie en het versterken van initiatieven, kwaliteit en uitvoering. De toegankelijkheid van de gemeente zal vergroten en de samenwerking met partijen buiten Harlingen én binnen het gemeentehuis zal Harlingen met Midlum en Wijnaldum nog sterker neerzetten als cultuurstad.

Tevens zal er een culturele denktank worden opgericht zodra de cultuurcoördinator in 2023 is aangesteld. Deze denktank zal worden gevraagd om (spontaan) mee te denken over het culturele klimaat in Harlingen en haar dorpen, over projecten die het culturele imago versterken en worden bevraagd om kritisch mee te kijken naar ideeën. Zie ook de paragraaf 4.1: organisatie.

Vanuit cultuur wordt in samenwerking met citymarketing en communicatie gewerkt aan een website waar alle informatie over cultuur en activiteiten te vinden is. Er komt één digitale plek met informatie van culturele organisaties en aanbieders waarop alle culturele activiteiten (workshops, open atelier dagen, muzieklessen, kunstmarkten, evenementen, optredens, voorstellingen en exposities e.d.) in en om Harlingen al dan niet in een agendavorm te raadplegen zijn, maar waar ook onderlinge uitwisseling van ideeën en expertise plaatsvindt. Op deze website zal actief worden doorverwezen naar lokale kunstenaars, verenigingen, instellingen én bedrijfsleven.

In het **Hoofdlijnenakkoord 2022 – 2026** wordt genoemd dat de gemeenteraad wil toewerken naar een integraal huisvestingsplan voor sport en cultuur. Op dit moment wordt dit onderzocht.

Een helder subsidiebeleid is al benoemd bij de Basis op orde.

Het Hoofdlijnenakkoord van de gemeente verwoordt dat “de gemeenteraad vindt dat er meer aandacht moet komen voor cultuur, zowel in inzet als financieel” **(zie pag. 14 van het Hoofdlijnenakkoord).**

Naast deze instrumentele /voorwaardenscheppende punten, zijn er de volgende punten voor de kortere termijn. Een aantal actiepunten staat ook in het

"Hoofdlijnenakkoord gemeenteraad Harlingen 2022-2026:

Thema 6: Jeugd, Sport en Cultuur

"De gemeente wil dat zoveel mogelijk inwoners gaan bewegen en sporten. Er komt een onderzoek hoe dit naast het Harlinger Sportakkoord zoveel mogelijk kan worden gestimuleerd. Bijvoorbeeld via een 'sportpas' voor volwassenen. Er komt ook extra aandacht voor sport- en cultuurbeoefening onder jongeren. Om cultuur voor alle inwoners toegankelijk te maken wordt de mogelijkheid van een 'cultuurpas' onderzocht. Er komt een vaste locatie voor Spijkerstad.

Samen met jongeren wordt er onderzoek gedaan naar ontmoetingsplekken.

Organisatoren van evenementen worden beter ondersteund. Langs de N31 komt een markering die Harlingen voor passanten zichtbaar maakt."

De hierboven genoemde zakenzaken worden vanaf 2022 vanuit het Hoofdlijnenakkoord opgepakt:

- Onderzoek Cultuurpas
- Onderzoek ontmoetingsplekken voor jongeren, samen met jongeren
- Ontwikkelen langs N31

Andere actiepunten voor de kortere termijn zijn:

De positie van de bibliotheek moet duidelijk worden: landelijk zien we de positionering van de bibliotheek bij welzijn/sociaal domein. De bibliotheek is vanzelfsprekend ook partner in het cultuurdomein. Het convenant uit 2018 biedt drie programmalijnen. In de

prestatiecontracten van de Bibliotheek Noord Friesland is ruimte voor lokale prestatie afspraken voor Harlingen, Wijnaldum en Midlum, waarin kan worden vastgelegd wat de gemeente wil vanuit de drie programmalijnen van het convenant. En onder verwijzing naar de overeenkomst tussen de drie samenwerkende partners kan als gezamenlijk op te zetten culturele activiteit het Literair Festival met uitreiking Anton Wachterprijs als project van de bibliotheek, het Hannemahuis en boekhandel Van der Velde worden aangemerkt. Tevens kunnen de huurafspraken voor bibliotheek hierin een plek krijgen. Het opstellen van prestatiecontracten geldt tevens voor het Hannemahuis en Seewyn.

Ook het positioneren van eigen kunstenaars kan beter. Het plaatsen van **QR-code bordjes** bij beeldende kunst in de stad, dorpen en de parken geeft achtergrondinformatie bij het werk en verwijst naar de kunstenaar. Hieruit kan economische spin off ontstaan. Als je een beeld van bijvoorbeeld Ilse Oelbers in het park ziet, kan via de QR-code bekend worden dat er een galerie is. Dit kan bezoekers verleiden om naar de galerie te gaan. Hiermee ondersteun je het kunstzinnige klimaat in Harlingen.

Er wordt meer samenwerking gezocht met instellingen en organisaties in de regio. Bijvoorbeeld De Lawei in Drachten heeft samenwerkingsverbanden met

Orkater. Harlingen zou meer samen kunnen werken met Sneek of een theatergezelschap als Pier 21 of Tryater. Kan Harlingen een satelliet zijn van Oerol? Dit festival kan al starten in Harlingen met een voorprogramma. Dit geldt ook voor het festival "Into the great wide open" op Vlieland. En wellicht zijn er meer festivals die een plek zoeken.

Voor allerlei projecten wordt meer samenwerking gezocht met mbo en hbo instellingen in Friesland: studenten en lectoraten kunnen onderzoek doen, maar ook projecten initiëren, bijvoorbeeld duurzame bootjes bouwen door studenten van de maritieme academie en varen over het Wad.

3.3 CULTUUREDUCATIE

In deze paragraaf is er speciale aandacht voor kinderen en jongeren. Het “Hoofdlijnenakkoord gemeenteraad Harlingen 2022-2026” noemt de volgende onderwerpen in dit kader:

Thema 4 Sociaal domein: “Toewerken naar een nieuw armoedebeleid en daarbij specifiek inzetten op een aanpak van armoede bij kinderen en jongeren”.

Thema 6 Jeugd sport en cultuur: “Sport en cultuurbeoefening m.n. bij kinderen en jongeren stimuleren”.

In Harlingen zijn 6 basisscholen met zo’n 1100 leerlingen en 1 regionale scholengemeenschap met zo’n 1000 leerlingen. Daarnaast zijn er peuterspeelzalen en kinderopvang en een vmbo/ mbo maritieme opleiding. Het programma cultuureducatie richt zich in eerste instantie op basis- en voortgezet onderwijs, maar uiteindelijke doel is dat er ook een programma komt voor 2 tot 4 jarigen (in het kader van de Integraal Kind Centrum IKC) ontwikkeling) en voor mbo studenten.

Het binnenschoolse programma wordt op dit moment jaarlijks aangeboden door Akte2. Buitenschoolse cultuureducatie wordt in Harlingen voor een groot deel verzorgd door Seewyn. Seewyn zorgt ook voor de muzieklessen op de basisscholen.

De gemeente wil cultuurbeoefening met name bij kinderen en jongeren stimuleren. Daarom is het van belang dat alle kinderen en jongeren de kans krijgen om deel te nemen aan kunst & cultuur. Het verrijkt hun leven, draagt bij aan hun ontwikkeling en kansengelijkheid, maakt ze zelfbewust en maakt de wereld groter, kortom, het draagt bij aan het brede welzijn van kinderen en jongeren en raakt daarom ook aan beleidsterrein sociaal domein (armoedebestrijding). Deelnemen aan kunst & cultuur zorgt voor culturele rijkdom **(Bron: <https://www.lkca.nl/artikel/cultuur-en-armoede/>)**

Er zijn drie fases te onderscheiden binnen de cultuureducatie: kennismaken en oriënteren, verdieping, talentontwikkeling **(Bron: <https://www.lkca.nl/publicatie/basis-voor-cultuureducatie/>)**

Op de basisschool valt te denken aan doorlopende programma’s die gericht zijn op kennismaken, zelf doen en talentontwikkeling. Kinderen maken kennis met elke cultuurdiscipline: theater, erfgoed, dans, muziek, literatuur, beeldende kunst, media (film, fotografie). Elk kind krijgt minimaal 2 activiteiten aangereikt per schooljaar, bijvoorbeeld een workshop, theatervoorstelling, bezoek aan een atelier gecombineerd met zelf doen. In de eerste jaren is dit vooral in school of in Harlingen zelf (bijvoorbeeld het Hannemahuis, schrijver op school), later kan dat ook bijvoorbeeld een theatervoorstelling in Franeke zijn, of een bezoek aan het Fries Museum. Ook 1 keer een bezoek aan het Rijksmuseum zit in het programma.

Het programma ‘Sjors creatief’, waarin je kunt kennismaken met culturele activiteiten, kan een brug

zijn tussen het binnen- en buitenschoolse aanbod. Seewyn zorgt voor laagdrempelig aanbod in alle disciplines, Akte2 en Seewyn werken hierbij samen. Onderzocht kan worden of Seewyn ook een onderdeel in het binnenschoolse programma kan verzorgen, evenals bijvoorbeeld de muziekverenigingen of plaatselijke kunstenaars.

Voor het voortgezet onderwijs geldt ook dat er een cultuurprogramma ontwikkeld kan worden. Voor de eerste twee jaar een kennismaking, vervolgens via het vak culturele en kunstzinnige vorming (ckv) een verdieping. Hierbij speelt ook participatie een belangrijke rol: jongeren maken bijvoorbeeld zelf een theaterproductie of beeldend werk. Jongeren worden buitenschools betrokken bij de Cultuurhub: zo kunnen zij met een bandje oefenen of naar de jeugdtheaterschool gaan, een theateroptreden verzorgen of een eigen festival organiseren.

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs participeren ook in het project “Beelden aan het Wad”, waarbij groep 7 /8 en de bovenbouw van het voortgezet onderwijs beelden maakt die opgesteld worden aan de beeldenroute of in ateliers in de stad. Dit is onderdeel van de Cultuurhub.

Voor het mbo wordt in een later stadium een cultureel programma opgezet. Er zijn allerlei stimuleringsubsidies voor het mbo, wellicht zijn daar mogelijkheden.

De gemeente is aanjager, bewaakt de kwaliteit van het aanbod en stelt de voorwaarden op voor de uitvoeringpartners. Dit vanzelfsprekend samen met het onderwijs en voor het voortgezet onderwijs: samen met de jongeren. Seewyn kan opdrachtnemer zijn. Streven is om voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs culturaanbod te ontwikkelen en aan te bieden.

Een steviger programma voor cultuureducatie kan per schooljaar 2023/2024 ingezet worden. Ontwikkeling hiervan start dan in het voorjaar van 2023. Ook hier is samenwerking essentieel.

Hierbij wordt ook de mogelijkheid van 1 of meer combinatiefunctionarissen onderzocht. In deze Rijksregeling Combinatiefunctionarissen financiert het Rijk 50% en de gemeente de andere 50%. Deze combinatiefunctionarissen (sport en cultuur) kunnen ingezet worden in de scholen als cultuurcoach en of sportcoach. Daarmee kan er nog meer een cultuurprogramma op maat gerealiseerd worden. De cultuurcoach gaat ook bijdragen aan het maken van het programma, zo gebeurt dit meer lokaal.

Voor Seewyn betekent dit mogelijk een verschuiving van buitenschoolse naar meer binnenschoolse taken: voor alle kinderen en jongeren in plaats van alleen die jeugd die een cursus volgt. Hierover volgen momenteel gesprekken.

Voor financiering zie hoofdstuk 5.

3.4 DOORONTWIKKELING HARLINGEN, CULTUURSTAD AAN HET WAD.

Uitgangspunt bij een nieuw kunst- en cultuurbeleid en een daaruit voortvloeiend programma is dat bestaande en succesvolle activiteiten gehandhaafd blijven, zoals het Sprookje dat al 53 jaar bestaat en andere kleinere culturele activiteiten of festivals. Maar ook het behouden en benutten van de historische binnenstad, het Wad, de havens en het achterland als cultureel podium is een uitgangspunt. Het Hannemahuis, de huidige culturele organisaties en muziek- of toneelverenigingen, de vele beeldende kunstenaars in onze gemeente, het Entrepotgebouw en de Midlumerlaankerk die voor culturele activiteiten ingezet kunnen worden: al het goede dat er op cultureel gebied al is, willen we behouden, doorontwikkelen en versterken.

Belangrijk is dat er een evenwichtig programma is, waar alle soorten van cultuur aan bod komen: grotere festivals maar ook aandacht voor de ateliers. Ook theaterproducties, misschien een kleiner dansfestival, uitbouw van het Literair Festival. De nieuw aan te stellen cultuurcoördinator heeft als taak om samenwerking tussen diverse kunst disciplines en/of -organisaties te bevorderen en nieuwe kunstvormen te stimuleren.

Kunst- en cultuurbeleid schetst de kaders voor meerdere jaren. Hieronder vallen ook onderdelen waarbij nog onderzoek verricht moet worden en financiering voor gevonden moet worden. Voor de diverse programma onderdelen is ook gebruik gemaakt van de input uit de drie bijeenkomsten met het culturele veld t.b.v. de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 en van de interviews met culturele organisaties en (amateur)kunstenaars in Harlingen en experts uit het (landelijke) netwerk, die gehouden zijn in juni/juli/augustus 2022. Vanzelfsprekend moet ook het culturele veld in Harlingen een stem hebben bij de uitwerking van de programma's.

Het **"Hoofdpijnenakkoord gemeenteraad Harlingen 2022-2026"** noemt de volgende onderwerpen in dit kader:

Thema 2: Binnenstad: "De gemeenteraad wil scherp zijn en blijven op de leef- en woonkwaliteit van de binnenstad. De gemeenteraad vindt de monumentale, historische en toeristische waarde van de binnenstad van groot belang. Daar hoort adequate en consequente aandacht voor handhaving bij overlast bij. Voor de komende raadsperiode wil de gemeenteraad toewerken naar een schonere en groene binnenstad, waarbij door

de inrichting en uitstraling inwoners en bezoekers worden verleid om een groter gebied te bezoeken. Stedenbouwkundige kwaliteit en verblijfskwaliteit zijn hierbij van groot belang."

Het is al eerder genoemd: de kansen om in Harlingen een cultuurimago te creëren dat recht doet aan stad en Wad, aan de historie en de toekomst, die zijn er. Er is al heel veel, zoals uit de vorige paragrafen en hoofdstukken blijkt. Maar er kan nog veel meer!

In de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 staat: "Er is

behoefte aan ruimte: grote, multifunctionele ruimte die dienst kan doen als theater, filmzaal, concertzaal, expositieruimte met daarnaast kleinere ruimtes, bv in verzamelgebouw, als broedplaats. Oefenplek muzikanten. Theater over de zee met meer verdieping."

Ook wordt meermalen genoemd, in zowel de visie als op de drie debatavonden met het culturele veld, dat er vraag is naar grotere betrokkenheid van jongeren. Verder is er vraag naar brede kunst & cultuur in de openbare ruimte.

Voor het schrijven van de nota was al besloten een forse investering in het Entrepotgebouw te doen om het gebouw multifunctioneel te kunnen inzetten voor professionele- en amateurkunst, evenementen en (commerciële) verhuur. Het gebouw is gesitueerd op een plek waar veel mogelijkheden zijn om Harlingen uit te lichten als een innovatieve en bruisende cultuurstad, aantrekkelijk voor jongeren en verbindend met de binnenstad van het mooie, historische Harlingen.

Tenslotte staat in het Hoofdpijnenakkoord van de gemeente: **Thema 3: Ontwikkeling Kustzone** "Een brede toekomstvisie-ontwikkeling voor de toekomst van de kustzone, voortbouwend op het reeds vastgestelde beleid: daarbinnen moeten de speerpunten toerisme en werkgelegenheid uitwerking krijgen. Voor de ontwikkeling hiervan, inclusief Willemshaven en Waddenpromenade, maakt de gemeenteraad een realistisch onderzoeksbudget vrij."

Dit alles samen leidt tot een integraal plan: het vormgeven van de **"Cultuurhub Willemshaven"**:

innovatief, duurzaam, inclusief en leidend tot versterking van het belangrijke erfgoedthema van Harlingen.

Op de volgende bladzijde is de Nieuwe Willemsskade afgebeeld, zoals hij nu is ingericht. Een Brouwdok, restaurant, wagon, Lichtschip Jenny Bayton, de Walvis, het Entrepotgebouw, loods 5, de Willem Barentsz, KNRM, houten huisjes, Badhuis, auto's die overal geparkeerd staan, et cetera.

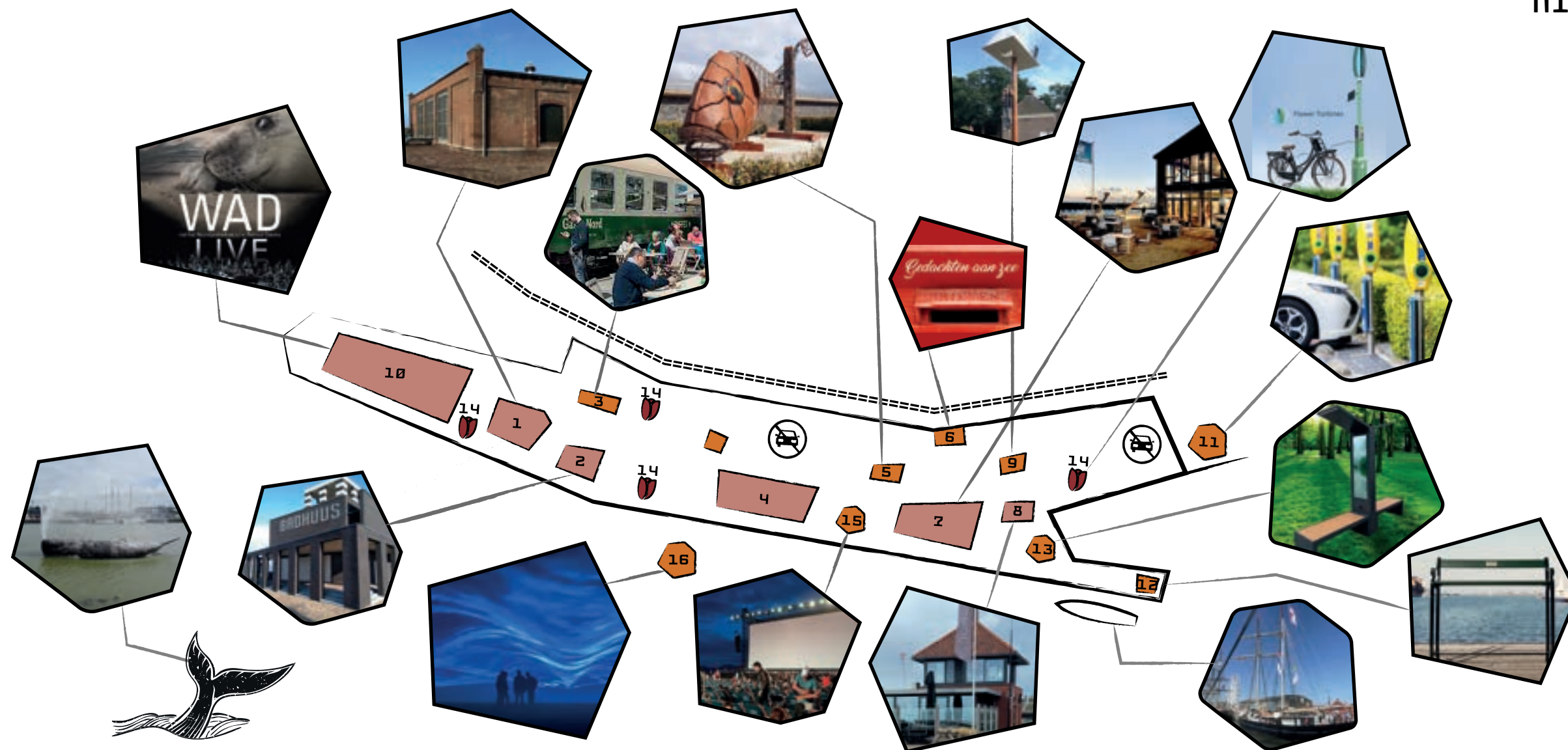
Er zijn genoeg ingrediënten om een Cultuurhub aan de Nieuwe Willemshaven te creëren, maar dat kan alleen als er samenhang en samenwerking is vanuit het thema Cultuurstad aan het Wad. Een Cultuurhub die aansluit bij dat wat er al is en die de historische en prachtige binnenstad versterkt.

Als uitwerking van het Hoofdpijnenakkoord zou de Nieuwe Willemshaven autoluw kunnen worden, zodat mensen daar rustig kunnen genieten van het uitzicht en de terrasjes, de cultuur, elkaar.

Locaties op de Nieuwe Willemshaven zijn in beeld als broedplaats voor professionele kunstenaars. Die zorgen als cultureel ondernemer voor economische spin off door de aantrekkingskracht van hun werk voor toeristen en bezoekers. Er ontstaat inspiratie, kruisbestuiving, creatie, innovatie, et cetera.

Repetitieruimte voor bands, een foto- en filmstudio en optredens van professionele bands zijn als wensen geuit tijdens de debatavonden en gesprekken met het culturele veld. Met deze laatste functie worden ook nieuwe doelgroepen bereikt. Hierbij kan samengewerkt

DOORONTWIKKELING NIEUWE WILLEMSHAVEN HARLINGEN

BESTAANDE LOCATIES

- 1 ENTREPOTGEBOUW
- 2 BADHUIS
- 3 OUDE TREIN WAGON
- 4 BROEDPLAATS
- 5 CATCHFISH
- 6 GEDACHTEN AAN ZEE
- 7 BROUWDOEK
- 8 JONAS

IDEEËN/ INNOVATIES

- 9 TENT OP PALEN
- 10 EVENEMENTEN TERREIN
- 11 LAADPALEN AUTO'S
- 12 VERHOOGD BANKJE
- 13 BANKJE ZONNEPANEEL
- 14 TULP LAADPAAL
- 15 FILMFESTIVAL AAN ZEE
- 16 LICHTKUNST

worden met de poppodia in Friesland: Neushoorn in Leeuwarden, Iduna in Drachten en het Bolwerk in Sneek.

Ook is er vraag naar opslagruimte voor toneelkleding en decorstukken en repetitieuimte voor de jeugdtheaterschool en is Seewyn op zoek naar een nieuwe locatie om muzieklessen te geven.

In het Entrepotgebouw worden (vlakke vloer) toneelvoorstellingen voor jeugd, jongeren en ouderen geprogrammeerd. Maar ook dansgroepen, toneelgezelschappen, muziekgezelschappen en exposanten kunnen het gebouw huren voor hun uitvoering/expositie. De gemeente werkt daarvoor twee tarieven uit, een commercieel tarief en een niet-commercieel tarief. Dat voorkomt veel aanvragen voor subsidie op de huur van het gebouw. De beheerder organiseert de dagelijkse gang van zaken.

De ruimte naast het Entrepotgebouw wordt ingezet voor openluchtconcerten, van klassiek tot metal, professionele uitvoeringen, geprogrammeerd door de medewerkers van de stichting voor de programmering. En uiteraard is alles te vinden en te boeken via die ene website waar alle activiteiten van Harlingen op staan.

En om van het terrein een groot geheel te maken vragen we een kunstenaar om een integraal project hiervoor te maken. Thema is onze rijke historie en de zee-/scheepvaart.

Dit is dan meteen de start van een beeldende kunstroute door Harlingen. Van Broken Jug, tot Nieuwe Willemshaven, tot binnenstad. Een route langs allerlei

beelden, die samen een unieke verzameling in Friesland vormen. De titel: "Beeldend aan het Wad". Het is een vaste route, maar ook met wisselende exposities en bijvoorbeeld aansluitend bij Leeuwarden/Fryslan2028. Lokale kunstenaars worden hierbij betrokken. Veel aandacht is er hierbij voor jongerencultuur (voortgezet onderwijs maakt jaarlijks ontwerpen en concrete beelden voor de route, kinderen doen mee met jaarlijkse expositie). Studenten van de opleiding Docent beeldende Kunst en Vormgeving (BKV) begeleiden kinderen en jongeren, maar maken zelf ook bijdrages. Hun jaarlijkse expositie van afgestudeerden kan mogelijk ook in Harlingen, Midlum en Wijnaldum. Dit onderdeel wordt een aanvraag bij het Mondriaanfonds voor een meerjarige subsidie. De cultuurcoördinator verzorgt de aanvraag.

Er is een verbinding met de historische binnenstad door logische looproutes en bijvoorbeeld een expositie "satelliet" in het Hannemahuis.

De gemeente beoogt een stichting voor de programmering op te richten waarin een programmeur en marketeer zijn aangesteld. Deze stichting verzorgt de programmering voor bands, voorstellingen, et cetera voor het Entrepotgebouw en kan ook worden ingehuurd door derden, bijvoorbeeld voor de programmering van voorstellingen in de Midlummerlaankerk. De stichting heeft een kantoor op de Nieuwe Willemshaven.

Daarnaast wordt er in 2023 een culturele denktank opgericht die samen met de cultuurcoördinator en de cultuurambtenaar gaan zorgen voor de aanvullende incidentele projecten, waardoor er altijd een reden is om

naar Harlingen te komen. De denktank "bewaakt" ook dat het culturele imago van Harlingen de juiste kwaliteit en professionaliteit heeft, een afvaardiging beoordeelt de aanvragen voor de broedplaats. De gemeente is onderdeel en informeert en vraagt om participatie bij invulling van beleid.

Partners bij dit plan voor de Cultuurhub Willemshaven zijn: Gemeente Harlingen, Provincie Fryslân, omliggende gemeentes, Waddenacademie, culturele organisaties in Harlingen en de provincie, mbo en hbo opleidingen (stages en innovatie), landelijke subsidiepartners. En natuurlijk ook het lokale bedrijfsleven.

En zoals bij alle dromen: om ze te realiseren moet **stap voor stap** te werk worden gegaan, gefaseerd bouwen vanaf 2023 aan het passende culturele imago, aan de Cultuurhub Willemshaven, aan Harlingen Cultuurstad aan het Wad.

"De denktank bewaakt dat het culturele imago van Harlingen de juiste kwaliteit en professionaliteit heeft"

*My Skin Lamb van fotograaf Judith Minks
© Judith Minks*

HOOFDSTUK 4

PRAKTISCH

Dit hoofdstuk gaat in op de praktische randvoorwaarden: organisatie, tijdpad, PR en marketing. Ook is er een paragraaf kansen en bedreigingen.

4.1 ORGANISATIE

Cultuur in de gemeente Harlingen wordt als volgt georganiseerd:

Gemeente. De gemeente is voorwaardenscheppend en zorgt voor instrumentele voorwaarden (zie 3.2) Daarnaast is de gemeente subsidiegever en stelt zij het kunst- en cultuurbeleid vast. Ze initieert en stimuleert kunst & cultuur in Harlingen en zorgt voor samenhang en samenwerking met de domeinen erfgoed, educatie, sociaal domein en recreatie & toerisme. De cultuurambtenaar en de cultuurcoördinator zijn in dienst bij de gemeente. Dit geldt ook voor de vaste medewerkers van het Hannemahuis. De gemeente is eigenaar van het Hannemahuis en subsidieert Seewyn en de bibliotheek.

Culturele denktank. Deze gaat samen met de cultuurcoördinator en cultuurambtenaar zorgen voor de aanvullende incidentele projecten voor de Cultuurhub en de binnenstad, en werkt samen met onder andere de stichting voor de programmering. De denktank bewaakt tevens professionaliteit en kwaliteit.

Stichting voor de programmering. Onderzoeken of er een stichting kan worden opgericht waarvan de exploitatie wordt betaald door de gemeente Harlingen. In de stichting werkt een programmeur die ook kan worden

ingehuurd voor bijvoorbeeld de programmering in de Midlummerlaankerk. Tevens een marketeer voor events en programma's, ook voor voorstellingen in het Entrepotgebouw en eventueel optreden van bands in Loods 5. Evenals concerten in de open lucht. De marketeer werkt nauw samen met de collega's van recreatie & toerisme. Al naar gelang de resultaten van dit onderzoek, zullen voor het opzetten en uitvoeren van de stichting voor de programmering vanaf 2023 beleidswensen worden opgesteld.

Aanstellen cultuurcoördinator (0,6 fte). In het coalitieakkoord is reeds rekening gehouden met een verhoging van het cultuurbudget om deze functie te kunnen realiseren. De cultuurcoördinator bevordert samenwerking, kennis en uitwisseling, legt verbindingen tussen interne en externe partijen, is linking pin naar de denktank, organiseert bijeenkomsten van culturele veld, ondersteunt bij aanvragen subsidies. De cultuurcoördinator bewaakt mede dat er een spreiding van activiteiten komt over het gehele jaar. De wordt in 2023 aangesteld.

Culturele veld. De beoogde cultuurcoördinator start in 2023 het overleg met het culturele veld. Twee maal per jaar wordt om tafel gegaan om al wat er leeft op te halen, te verwerken en ook te zorgen dat nieuwe ideeën ontstaan die kunnen bijdragen aan een passend cultureel klimaat in Harlingen. Plannen zoals die voor de Cultuurhub worden ook voorgelegd aan deze groep.

4.2 KANSEN EN BEDREIGINGEN

Alle plannen zoals hiervoor genoemd, zijn behoorlijk ambitieus. Het uitbouwen en consolideren van het culturele imago van de gemeente Harlingen vraagt om een meerjarige, structurele inzet van veel partijen.

De groei naar Harlingen, Cultuurstad aan het Wad met de Cultuurhub aan de Nieuwe Willemshaven kent de nodige uitdagingen. In deze paragraaf gaan we in op de kansen en bedreigingen die aan deze droom zitten.

De kansen:

- a. Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor jongere doelgroep/tegengaan vergrijzing;
- b. Economische spin off van cultuur voor de ondernemers. Interessante stad voor toeristen en recreanten;
- c. Aantrekkelijke stad om te werken;
- d. Innovaties door samenwerking kunstenaars en bedrijfsleven/organisaties;
- e. Verenigingsleven bloeit op door meer jonge leden;

- f. Meer samenhang in beleid en beleidsterreinen en daardoor betere en meer programmering;
- g. Harlingen heeft duurzaamheid als een rode draad en is daarmee aantrekkelijk voor innovatieve bedrijven.

De bedreigingen:

- h. Te weinig middelen, te weinig FTE beschikbaar;
- i. Samenwerking slaagt niet;
- j. Verjonging van Harlingen, WJNaldum en Midlum verloopt te langzaam;
- k. Marketing onvoldoende om toeristen te trekken;
- l. Te weinig geld voor beeldende kunstprojecten;

Krul van de juffrouw van André van der Linden (1989) Midlum

4.3 TIJDPAD

Om het beleid te kunnen realiseren is er het volgende tijdpad:

- A. De Basis op orde in 2023-2024 (zie tijdpad bij hoofdstuk 3.2)
- B. De onderdelen uit Doorontwikkeling (3.4) wordt in het najaar van 2022 in gang gezet. Het akoestisch en klimaat technisch in orde maken van het entrepotgebouw, het starten met de aanpassingen van de subsidieregeling cultuur.
- C. Een steviger programma voor cultuureducatie (3.3) wordt per schooljaar 2023/2024 ingezet. Ontwikkeling hiervan start in het voorjaar van 2023. Ook hier is samenwerking essentieel.
- D. Het werven en aanstellen van de cultuurcoördinator in 2023.
- E. Onderzoek oprichten stichting voor de programmering in 2023.

4.4 PR EN MARKETING

Nu al is Harlingen een trekpleister, maar als Cultuurstad aan het Wad zal het dat nog veel meer worden. Zoals uit de vorige paragraaf al blijkt zijn er volop kansen om toeristen en recreanten naar Harlingen te trekken. Maar ook om de bestaande stroom toeristen die de boot naar de eilanden nemen te verleiden om meer tijd in Harlingen zelf door te brengen en het niet alleen als “overstapstation” te zien.

Samenwerking met het domein toerisme en recreatie is essentieel. In de *“Toeristische visie Harlingen 2018-2022”* staan veel aanknopingspunten voor de PR en marketing, al zal er nog meer aansluiting moeten komen met dit beleidsplan en het culturele programma. Een culturele stad met een goed programma vormt een magneet voor toeristen om te komen en te verblijven, dat is onder meer gebleken uit het aantal bezoekers tijdens Culturele Hoofdstad 2018. De afdelingen cultuur, citymarketing en recreatie & toerisme trekken dan ook gezamenlijk op in de uitvoer van het op te stellen strategische citymarketingplan Harlingen Welkom aan Zee.

Allereerst komt er in 2023 een website waarop alle lokale aanbieders van kunst, activiteiten, exposities, uitvoeringen, et cetera zich kunnen presenteren en ideeën en expertise kunnen uitwisselen, naast een overzicht van alle voorstellingen, evenementen en activiteiten in Harlingen. De meerwaarde van deze website is in de eerste plaats dat deze fungeert als een digitale ontmoetingsplaats voor lokale kunstenaars en cultuuraanbieders, waar deze dus zelf berichten kunnen

plaatsen. Een overzicht van alle culturele activiteiten (workshops, open atelier dagen, muzieklessen, kunstmarkten, evenementen, optredens, voorstellingen en exposities e.d.) kan gekoppeld worden aan de al bestaande websites waarop evenementen en of bezienswaardigheden vermeld staan. Om versnippering tegen te gaan, zal ook worden bekeken of digitale activiteitenkalenders op één plek kunnen worden samengevoegd.

Daarnaast komt er meer samenwerking met het bedrijfsleven door bijvoorbeeld arrangementen een boost te geven. Hierdoor zijn toeristen beter geïnformeerd over events in Harlingen en kunnen aantrekkelijke aanbiedingen zorgen voor langer verblijf. Duidelijkere aanduidingen van routes naar en van kunstwerken, binnenstad en de Nieuwe Willemshaven, met daarbij informatie over tijdsbeslag om er te komen, kunnen drempelverlagend werken voor bezoekers en/of toeristen om langer in Harlingen te vertoeven. En zich verder de stad in te begeven dan de kade van de passantenhaven.

Vervoerders kunnen een partner van betekenis zijn om toeristen en studenten vanuit o.a. het hoger onderwijs gemakkelijk heen en weer te vervoeren voor concerten, evenementen. Eén kaartje voor vervoer, concert en eventueel overnachting of diner is een voorbeeld van een arrangement.

“Er zijn volop kansen om toeristen en recreanten naar Harlingen te trekken”

*Muurschildering Mural van Matthew May
(Streetartfestival 2018)*

De walvis van Jennifer Allora & Guillermo Calzadilla (2018)
Nieuwe Willemshaven

***“De gemeenteraad vindt dat er meer
aandacht voor cultuur moet komen, zowel
in inzet als financieel”***

HOOFDSTUK 5

BUDGETTAIR KADER EN BEGROTING

Het “Hoofdlijnenakkoord gemeenteraad Harlingen 2022-2026” geeft aan: “De gemeenteraad vindt dat er meer aandacht voor cultuur moet komen, zowel in inzet als financieel”

De afgelopen jaren zijn de subsidieregelingen onveranderd gebleven. Na het vaststellen van de visie Kunst & Cultuur 2022-2028 is aanvang gemaakt met het aanpassen van o.a. de subsidieregelingen voor culturele activiteiten.

De bijgevoegde begroting (volgende pagina) is een overzicht van de al toegezegde of voorgenomen bedragen uit de programmabegrotingen van 2022 en 2023. Voor de uitvoering van de nog niet in dit overzicht opgenomen onderdelen van deze cultuurnota zullen vanaf 2023 aanvullende beleidswensen worden ingediend.

Bibliotheek

De bibliotheek heeft landelijk een positie verworven in de sector Welzijn. In Harlingen is vooral het Literair Festival nog een product van de bibliotheek, het Hannemahuis en boekhandel Van der Velde dat wel onder het kunst- en cultuurbeleid valt (zie ook de post Kleinschalige Culturele initiatieven). Vanaf 2024 behoort de bibliotheek waarschijnlijk bij het beleidsterrein Welzijn en niet meer bij Cultuur.

Cultuurparticipatie

Aanvragen voor actieve cultuurparticipatie, die voldoen aan de doelen zoals opgenomen in artikel 19 van de subsidieregeling Sociaal Domein, vallen onder deze begrotingspost.

EXPLOITATIEBEGROTING

Financieel overzicht cultuurnota	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bibliotheek	419.500	431.364	431.364	431.364	431.364	431.364	431.364
Cultuurparticipatie	6.555	8.045	8.045	8.045	8.045	8.045	8.045
Cultuureducatie							
- Seewyn	144.000	152.100	152.100	152.100	152.100	152.100	152.100
- Akte 2	6.472						
- Overig	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Kleinschalige culturele initiatieven	2.550	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510	3.510
Kosten activiteiten (voorheen CC '45)	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Eenmalige subsidies	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Entrepotgebouw		PM	PM	PM	PM	PM	PM
Broedplaats		PM	PM	PM	PM	PM	PM
Stichting voor de programmering		PM	PM	PM	PM	PM	PM
Post corona cultuurfonds	121.000	17.500	12.500	9.000	0	0	7.000
Investering Entrepot gebouw	200.000						
Cultuurcoördinator *		70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Subsidie cultuur/ projecten cultuur		30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
1% regeling		PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal euro	932.677	745.119	740.119	736.619	727.619	727.619	734.619

* dit zijn personele lasten, maar voor het overzicht toegevoegd omdat dit nieuw beleid is vanaf 2023

NB cijfers van 2024 e.v. zijn nog niet geïndexeerd

De doelen zijn:

- Mensen kansen bieden zich te ontplooiën;
- Het bevorderen van sociale cohesie in de stad, de dorpen, wijken en buurten;
- Het versterken en in stand houden van culturele infrastructuur.

Cultuureducatie

Seewyn wordt verantwoordelijk voor de budgetaanvragen voor educatie, een deel van de uitvoering ligt in handen van Akte2. In de prestatieovereenkomst worden de afspraken benoemd die de instellingen verrichten voor het toegezegde budget.

Er is een landelijke regeling Cultuureducatie met kwaliteit (Cmk) 2021-204, die in Friesland door KEK (KultuerEdukaasje mei Kwaliteit) voor vrijwel alle gemeenten wordt uitgevoerd. Bekeken wordt hoe Harlingen hier nog meer in kan participeren.

Voor cultuureducatie in het voortgezet onderwijs bestaan diverse landelijke stimuleringssubsidies, bijvoorbeeld voor cultureel erfgoed en talentontwikkeling.

(<https://cultuurparticipatie.nl/>)

Kleinschalige culturele activiteiten

Aanvragen voor kleinschalige culturele activiteiten en culturele initiatieven, die voldoen aan de doelen zoals opgenomen in artikel 31 van de subsidieregeling Sociaal Domein, vallen onder deze begrotingspost.

De genoemde doelen in dit artikel zijn:

- Bijdragen aan het versterken van de passieve cultuurbeleving van de inwoners van de gemeente Harlingen;
- Lokale verenigingen, organisaties en kunstenaars kunnen zich presenteren aan de lokale bevolking.

Aanvragen voor (een bijdrage in) culturele activiteiten vallen onder deze begrotingspost.

Kosten activiteiten

Deze begrotingspost bevat een bedrag dat vanuit het voormalig CC '45 is overgeboekt. Hieruit wordt de Anton Wachterprijs gefinancierd, maar ook alle Koningsdag-, herdenkings- en bevrijdingsdagactiviteiten.

Eenmalige subsidies

Tot 2023 is in deze begrotingspost de bijdrage aan Akte2 en overige cultuureducatie verwerkt. Vanaf 2023 bevat deze begrotingspost uitgaven voor cultuur, sport en het sociale domein.

Entrepotgebouw

De exploitatie van cultuur en culturele activiteiten in het Entrepotgebouw zal kosten met zich meebrengen. Opties over hoe dit aangepakt kan worden, worden nog onderzocht. In 2023 worden de reeds gereserveerde gelden van € 200.000 voor aanpassing klimaat en akoestiek ingezet voor het Entrepotgebouw.

Broedplaats

Afhankelijk van de definitieve plannen voor een broedplaats zal er een exploitatiebegroting opgesteld moeten worden.

Stichting voor de programmering

Een stichting voor de programmering geeft, afhankelijk van het resultaat van het onderzoek, uitvoering aan culturele programmering in Harlingen. Van festivals tot vlakke vloerproducties in het Entrepotgebouw, van (mogelijke) optredens (in de open lucht) tot boekingen verzorgen voor derden met de daarbij behorende marketing en PR.

Post corona cultuurfonds

De resterende gelden uit het post corona cultuurfonds zijn toebedeeld aan diverse culturele projecten verspreid over meerdere jaren.

Cultuurcoördinator

In de begroting is ook zichtbaar gemaakt welk bedrag voor de cultuurcoördinator is gereserveerd per 2023. Omdat dit een geheel nieuwe begrotingspost is die voortkomt uit de visie Kunst % Cultuur 2022-2028, is deze toch opgenomen in dit overzicht, waar het in de totaalbegroting van de gemeente te vinden is onder de personele lasten.

Subsidie cultuur/projecten cultuur

Vanaf 2023 wordt structureel € 30.000 per jaar extra vrijgemaakt voor incidentele culturele projecten en activiteiten zoals de Catch Fish, Street Art, de muurschilderingen in de stad, et cetera.

De 1% regeling voor cultuur.

Om cultuur te versterken maken veel gemeentes gebruik van de zgn. 1% regeling. De 1% regeling houdt in dat bij grote (ver)bouwprojecten, er een procent van de bouwsom wordt gebruikt om een opdracht te

verstrekken voor een naar het gebouw of gebied gerelateerde kunstopdracht. Ook in onze gemeente zal het gebruikmaken van deze regeling als serieuze optie worden onderzocht.

BIJLAGE

Lijst van culturele organisaties en aanbieders*

Akte2
Albertina Soepboer
altHuuskamer
Astrid van Straaten
Atelier BB aansee
Atelier De Koe Julius Bekker
Atelier Els Jansma
Atelier Ilse Oelbers
Atelier Jet Twijnstra
BENG Evenementen
Bibliotheek Harlingen
Cantorij van de Grote Kerk
Cathrine Ockernahl
Centrum Traditionele Jazz Harlingen
Christelijk Mannenkoor Con Amore
Christelijke Muziekvereniging Hosanna Harlingen
Duinker en Dochters (Lia Duinker, Romkje de Bildt en Lyske Gais)
Expo atelier Pur-Sang (Antje van der Werf)
Filmfonds Oud Harlingen
Fotoclub Focus
Frouk Vink
Galerie de Vis
Gemeentemuseum het Hannemahuis
Gemma de Jong
Gospelgroep Kerugma
Harlingen Art (Wouter Koster en Elly

Lagendijk)
Hans de Man
Herman van der Made
Huisorkest The Roaring Twenties
Experience
Iet Kortschot
Jan Roos
Jan Tromp
Jan Gerard van der Molen
Jeugdtheaterschool Noorderwind
Jetty Boterhoek
Jimmy Mol
Jip Merijn Meerstens
Joost Witte
Jozef Heesters
Judith Minks
Kaneli&Smit
Koor Orpheon
Kunstcollectief Harlingen
Kunsthandel Zuiderwal
Kunstsociëteit Zilt
Kulturele Kommisje Winaam
Lianne Wouters
Lichtschip Jenny Baynton
Liz Bruin
Maaïke Gorter
Marian Kort
Marian van Unen
Maryanne van Langen
Mondorgelclub "Ons genoeg"
Muziekschool MuziekMeeMaken
Natasja Knap
Overstag Band
Pita van Twist

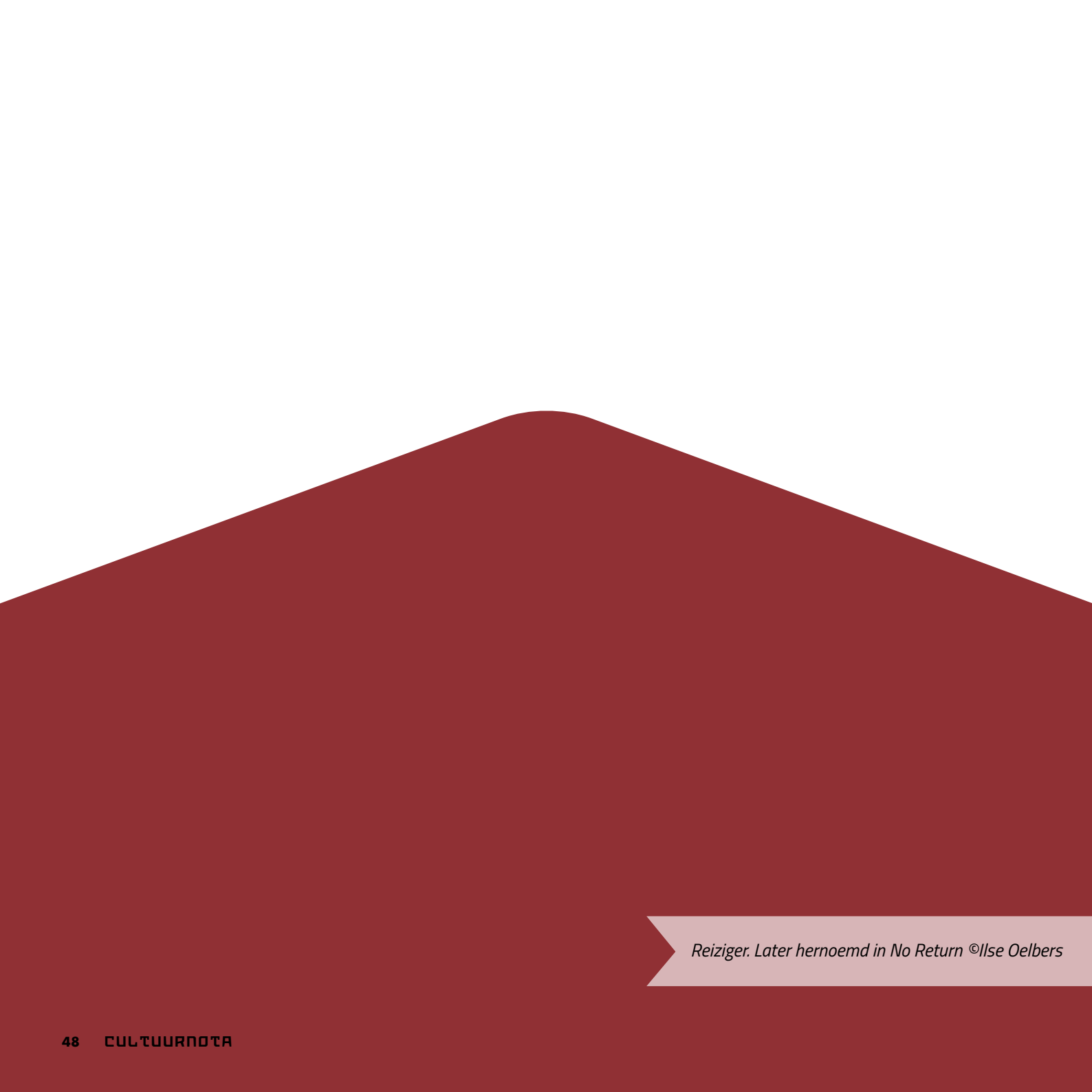
Pitstop Praise & Worship koor
Seewyn Centrum voor muziek-, kunst- en cultuuronderwijs
Shantykoor Skumkoppen
Sjonggroep Waadwyn
Sjouke Altena
Slagwerkgroep Zeeslag Harlingen
Sprookje van Harlingen
Stedelijke Muziekvereniging Harlingen
Stichting Creator | Werkplaats 12 (Ellen van Putten en Erik Sok)
Stichting Fries Blauw
Stichting Het Harlinger Volkstoneel
Stichting Koffieconcerten Harlingen
Stichting Kunstuitleen HA-15 Harlingen
Tanja van Abbema
Tieneke van Montfort
Theo de Graaff
Toneelgezelschap Midlum
Toneelgroep Contact
Toneelvereniging Doarpslibben
Tonny Haarsma
Tonny Holsbergen
Vestdijk Lees- en Luistergroep
Vrouwenkoor De Boegspetters
Vrouwenkoor Solid
Zwaan Miedema

** NB deze lijst is wellicht niet geheel volledig, mede omdat er geen website is waarop alles in een overzicht te vinden is.*

BRONNEN

- Hoofdlijnenakkoord Gemeenteraad Harlingen 2022-2026 (2022)
- Visie Kunst & Cultuur 2022-2028 Harlingen (2022)
- Proloog Van Smalle Terp Naar Brede Welvaart - Noardwest Fryslân In Nije Tiid (2022)
- Toeristische visie Harlingen 2018-2022 Gemeente Harlingen (2018)
- Beleidsplan 2021-2024 Hannemahuis (2022)
- Beleidsplan 2019-2022 Bibliotheken Noord Fryslan (2019)
- Akkoord op Hoofdlijnen 2022-2026 – Gemeente Harlingen (2022)
- Gesprekken met kunst- en cultuurorganisaties, kunstenaars en culturele ondernemers (2022)

Reiziger. Later hernoemd in No Return ©Ilse Oelbers